

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI (NR 23)

z dnia 12 czerwca 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Administracji i Cyfryzacji (nr 23)

12 czerwca 2013 r.

Komisja Administracji i Cyfryzacji obradująca pod przewodnictwem poseł **Julii Pitera (PO)**, przewodniczącej Komisji, wysłuchała:

– informacji o przygotowaniu i wdrażaniu Narodowego Planu Szerokopasmowego w tym o:

- unijnych programach szerokopasmowych (podsumowanie stanu wykonania i weryfikacja wykonania zaleceń Najwyższej Izby Kontroli);
- budowie sieci szerokopasmowych, finansowanych ze środków publicznych (zapewnienie mechanizmów przeciwdziałania tworzeniu lokalnych monopolii oraz ochrony konkurencji);
- stanie przygotowań Polski do nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej w zakresie środków na finansowanie inwestycji zwiększających dostęp do usług telekomunikacyjnych (zwłaszcza internetu szerokopasmowego) i wydatkach na e-administrację i e-gospodarkę;
- identyfikacji i likwidacji istniejących barier administracyjno-prawnych w zakresie budowy infrastruktury telekomunikacyjnej.

W posiedzeniu udział wzięli: **Stanisław Huskowski** sekretarz stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji wraz ze współpracownikami, **Paweł Orłowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego wraz ze współpracownikami, **Jarosław Wyszyński** zastępca dyrektora w Departamencie Administracji Podatkowej w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Bogusław Bieda** radca ministra w Departamencie Gospodarki Elektronicznej w Ministerstwie Gospodarki, **Judyta Jurzyńska** starszy specjalista w Departamencie Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, **Sławomir Grzelak** wicedyrektor Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie wraz ze współpracownikami, **Robert Zenc** naczelnik Wydziału Pomocy Regionalnej w Departamencie Monitorowania Pomocy Publicznej w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów wraz ze współpracownikami, **Dariusz Szymańczak** dyrektor Departamentu Infrastruktury Nowoczesnej Gospodarki z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, **Katarzyna Tajak** ekspert Pracodawców RP, **Grzegorz Kowalski** ekspert Konfederacji „Lewiatan”.

W posiedzeniu udział wzięli lobbysta **Sławomir Cieśliński** – Medien Service.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jolanta Ostrowska**, **Grażyna Kućmierowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Administracji i Cyfryzacji. W porządku dziennym posiedzenia Komisji mamy informację o przygotowaniu i wdrażaniu Narodowego Planu Szerokopasmowego w tym o: unijnych programach szerokopasmowych (podsumowanie stanu wykonania i weryfikacja wykonania zaleceń Najwyższej Izby Kontroli); budowie sieci szerokopasmowych, finansowanych ze środków publicznych (zapewnienie mechanizmów przeciwdziałania tworzeniu lokalnych monopolii oraz ochrony konkurencji); stanie przygotowań Polski do nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej w zakresie środków na finansowanie inwestycji zwiększających dostęp do usług telekomunikacyjnych (zwłaszcza internetu szerokopasmowego) i wydatkach

na e-administrację i e-gospodarkę; identyfikacji i likwidacji istniejących barier administracyjno-prawnych w zakresie budowy infrastruktury telekomunikacyjnej. Referować będą: Minister Administracji i Cyfryzacji, Minister Rozwoju Regionalnego. Na początku chcę wszystkich państwa powitać. Powitać również wszystkich zaproszonych gości. Proszę panów dyrektorów o zaprezentowanie informacji o wynikach kontroli w temacie, którym dziś będziemy się zajmować. Bardzo proszę.

Wicedyrektor Delegatury NIK w Warszawie Sławomir Grzelak:

Dziękuję bardzo. Sławomir Grzelak z NIK. Jestem wicedyrektorem Delegatury w Warszawie NIK, która przeprowadziła kontrolę działań podejmowanych przez organy administracji w celu zapewnienia dostępu do usług telekomunikacyjnych. Proszę państwa, tak się składa, że informacja, która jest obecnie przedmiotem mojego wystąpienia, została zatwierdzona równo rok temu, czyli w czerwcu 2012 r. Kontrola została przeprowadzona za okres od 2007 r. do końca 2011 r. Dlatego część danych – zwłaszcza danych liczbowych, które zostały zawarte w tej informacji jest już zdezaktualizowana. Jednak chcę zaznaczyć, że przed opublikowaniem informacji, bazując na danych dostarczonych przez MRR, w załączniku nr 4 na str. 36 dokonaliśmy aktualizacji danych według stanu na koniec marca 2012 r. Spodziewam się, że w wystąpieniach – które zapewne za chwilę zostaną ogłoszone przez przedstawicieli MRR oraz MAC – będą dane dotyczące postępu budowy infrastruktury internetu szerokopasmowego i będą pokazywały pewien postęp. Osobiście obawiam się jednak, że ten postęp jest niewystarczający i ryzyko, o którym NIK napisała w swojej informacji, w dalszym ciągu się utrzymuje. Tym niemniej, chciałbym zastrzec, że nie będę przedstawiał danych liczbowych.

Problem polega na tym, że do wydania w ramach programów unijnych jest kwota ok. 1 mld euro. Jest to z przeznaczeniem na budowę sieci internetu szerokopasmowego w Polsce. Wyniki kontroli, którą przeprowadziliśmy wskazują, że istnieje poważne ryzyko – w tej chwili jest mniejsze, ale w dalszym ciągu się utrzymuje – dotyczące możliwości utraty środków przez nasz kraj. Ryzyko to wynika z niskiego stanu zaawansowania projektów budowy internetu szerokopasmowego w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Gospodarka. Ryzyko wynika również z braku rozpoczęcia faktycznej budowy w ramach Programu Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej. W tym ostatnim przypadku rozpoczęcie całości projektu nastąpiło z opóźnieniem wynikającym z braku inwentaryzacji sieci telekomunikacyjnych na terenie województw, które zostały przewidziane jako beneficjenci programu Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej. Opóźnienie nastąpiło również z powodu problemów, które MRR i samorzady województw miały z uzyskaniem notyfikacji KE.

Jeżeli chodzi o problemy systemowe, które zostały wskazane w informacji, to wyniki kontroli. Była to – przede wszystkim – kwestia braku planu wykonawczego dla strategii, która została opracowana w ówczesnym Ministerstwie Administracji i Spraw Wewnętrznych. Była to Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013. Nie opracowano planu wykonawczego do tej strategii.

Po drugie, jeśli chodzi o samo wydatkowanie środków unijnych, to stwierdziliśmy zjawisko arytmii w wykorzystywaniu tych środków. Niski stan zaawansowania projektów na początku, a później nadrabianie zaległości. W zasadzie, w tych wszystkich grupach projektów to zjawisko miało miejsce. Zwracam również uwagę na to, że może się powtórzyć sytuacja, którą znamy z programu budowy dróg, tzn. w okresie wykonawczym, w implementacji projektów może zabraknąć sił twórczych firmom, które będą zdolne budować internet szerokopasmowy. Może dojść do niekorzystnych zjawisk, tj. podwyższanie cen lub zabierania podwykonawców.

Stwierdziliśmy również, że niewystarczająca była koordynacja w implementacji projektów pomiędzy MRR a samorządami województw. Koordynacja – naszym zdaniem – była niewystarczająca, pomimo, że odnotowaliśmy szereg działań MRR, które – z jednej strony – edukowało samorządowców, a – z drugiej strony – starało się usilnie wdrażać projekty w szczególności w ramach RPO.

Istotnym problemem – wtedy – było zbyt późne podjęcie realizacji tzw. projektu systemowego w ramach spójności priorytetowej programów PO IG. Jak odczytałem z mate-

riałów dostarczonych przez MAC, to realizacja tego projektu została uruchomiona. Pozostaje mieć nadzieję, że będzie to skuteczne działanie.

Naszym zdaniem, opierając się na wynikach kontroli powinien zostać ustanowiony narodowy, centralny koordynator przedsięwzięć dotyczący budowy internetu szerokopasmowego. Zakładam, że obecnie kompetencje Ministra Administracji i Cyfryzacji są wystarczające w tym zakresie. Tak jak powiedziałem, nie chcę już w dniu dzisiejszym zagłębiać się w dane liczbowe. Myślę, że znacznie bardziej aktualne informacje są w dyspozycji przedstawicieli resortów. Jednocześnie chcę dodać, że wyniki tej kontroli były już prezentowane przez NIK na posiedzeniu komisji nowoczesnych technologii w roku ubiegłym. Poza tym, chcę dodać, że reakcja kontrolowanych ministerstw na nasze ustalenia oraz obowiązki pokontrolne była – jak najbardziej – pozytywna. Otrzymaliśmy odpowiedzi i zapewnienia, że te programy budowy internetu szerokopasmowego będą realizowane.

Na tym chcę poprzestać w tym momencie. Jeżeli państwo będą mieli dodatkowe pytania, to oczywiście służę.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Mam pytanie panie dyrektorze. Czy jakieś wnioski *de lege ferenda* były sformułowane? Przed chwilą pan powiedział o konieczności wskazania osoby, która zajmowała by się tym tematem. Czy są jakieś wnioski *de lege ferenda*? Nie mogę ich znaleźć.

Wicedyrektor Delegatury NIK w Warszawie Sławomir Grzelak:

Nie. Takich wniosków *de lege ferenda* dotyczących *stricto* zmiany prawa nie było. Był to wniosek systemowy pod adresem administracji rządowej. Natomiast, nie wskazywaliśmy konkretnych przepisów, które należałoby zmienić.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Dziękuję bardzo. Jeśli można, proszę pana ministra Orłowskiego o zreferowanie. Jeśli można państwa prosić, proszę troszeczkę ciszej.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Paweł Orłowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Myślę, że dla porządku postaram odnieść się do generalnych wniosków NIK – tam gdzie to będzie możliwe – w sposób liczbowy, tj. w wydatkach i w projektach. NIK skierowała zalecenia w kontekście kontroli m.in. do MRR. Będę się do nich odnosił i myślę, że da to Wysokiej Komisji obraz zmian, wykonywania zaleceń i opinii MRR wobec tych zaleceń.

Patrząc na programy operacyjne, ponieważ jak wiecie państwo, projekty związane z budową dostępu do sieci i samą budową sieci oraz usługami telekomunikacyjnymi są realizowane w kilku programach operacyjnych.

Rozpocznę od Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, pozwolę sobie jeszcze na jedną, generalną uwagę z racji tej, że NIK – co do zasady – ocenił pozytywnie działania MRR, za co dziękuję. Odnosząc się już do konkretnych zaleceń, to oczywiście rola MRR jest szczególnie ważna w fazie przygotowania projektu do realizacji, w kontekście notyfikacji pomocy publicznej. Ten etap został zakończony. Kwestia realizacyjna i sama faza rzeczowa leży już po stronie regionów. Nie zmienia to faktu, że MRR ponosi odpowiedzialność za koordynację tych działań i za ich realizację w tym zakresie.

Jako MRR po zaleceniach NIK, przygotowaliśmy rekomendacje, które przekazaliśmy do marszałków. Były to rekomendacje takie jak: opracowanie dokumentacji do zamówień publicznych, wzmocnienie zespołów projektowych; pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego modelu realizacji projektu – bo to wydaje się, że stanęło na przeszkodzie w pierwszym etapie przygotowania projektu, bo były różne modele realizacji projektu z operatorami. Następnie były to rekomendacje przeprowadzenia analizy możliwości wspólnej realizacji komponentu szkoleniowo-promocyjnego; wdrożenie tzw. szybkich ścieżek decyzyjnych na poziomie województw; wskazanie harmonogramu dotyczącego postępowania na wybór wykonawcy infrastruktury lub partnera prywatnego – właśnie tu pojawiają się różne modele i zasady realizacji tych przedsięwzięć.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Panie ministrze, proszę troszeczkę głośniej.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Paweł Orłowski:

Jasne. Bliżej mikrofon.

Ostatnią rekomendacją jest przekazanie wniosków o dofinansowanie projektów w ramach opracowanego projektu do Instytucji Pośredniczącej – tę rolę pełni Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Zauważamy – zgodnie z tym, co przekazywał pan dyrektor w odniesieniu do dat, w których powstawały zalecenia i była przeprowadzona kontrola – że występuje duże zintensyfikowanie prac po stronie województw. Wszystkie województwa – w tej chwili – ogłosiły postępowanie na wybór wykonawców infrastruktury lub w innym modelu partnerów prywatnych.

Województwo świętokrzyskie podpisało już umowę z wykonawcami sieci. Było to na początku tego roku, tj. na koniec stycznia 2013 r. W marcu tę umowę zawarło woj. podlaskie. Woj. warmińsko-mazurskie podpisało umowę z partnerem prywatnym w modelu z partnerem prywatnym w kwietniu 2013 r. Woj. lubelskie podpisało umowę 22 maja 2013 r. Woj. podkarpackie planuje zawarcie umowy w lipcu 2013 r. Wszystkie woj. składają wnioski o płatność. Występują również o zaliczki, które są możliwe w tym programie na finansowanie planowanych działań.

Oczywiście Komitet Sterujący, który koordynuje pracę w ramach PO RPW, na bieżąco monitoruje projekty. Są wydawane kolejne rekomendacje wobec regionów. Stan jest na bieżąco monitorowany, nie tylko przez Instytucję Zarządzającą, czyli przez MRR, ale także przez instytucję pośredniczącą, czyli PARP.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Jeśli można prosić, panowie...

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Paweł Orłowski:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

W ramach powołanej do tego celu grupy roboczej, następuje koordynacja i wymiana dobrych praktyk – na co wskazywał NIK – pomiędzy regionami, które wdrażają projekty. Kluczowe – z punktu widzenia prawidłowego wydatkowania środków i możliwości wydatkowania – jest to, że wszystkie projekty PO RPW i wnioski o potwierdzenie wkładu finansowego – bo są to duże projekty, które wymagają zgody KE – zostały przekazane do KE i uzyskały zgodę KE.

Pojawiły się w zaleceniach i wnioskach NIK wskazania i negatywne oceny wynikające z opracowania oraz aktualizacji studiów wykonalności. W przypadku pierwotnej daty studium wykonalności, podzielamy uwagi, błędy i opóźnienia, które wynikały z winy wykonawcy. W związku z tym została nałożona kara umowna za opóźnienie w przygotowaniu studium.

NIK negatywnie oceniła brak kary umownej w przypadku aktualizacji studium. Tej uwagi nie podzieliliśmy patrząc – z punktu widzenia – na racjonalność ewentualnego postępowania przed sądem z wykonawcą studium. W tej sytuacji – aktualizacji studium – oceniliśmy, że nie były to błędy leżące po stronie wykonawcy, a po prostu opóźnienia w przekazaniu informacji przygotowanych przez operatora. Również był to błąd w elastycznej aktualizacji wynikającej z płynących na bieżąco wniosków z KE. Jednak, co do podstawowego opóźnienia w pierwotnym studium wykonalności, to rzeczywiście podzielamy tę uwagę, że kara umowna została nałożona.

Jeśli chodzi o Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, to tu oczywiście MRR pełni rolę Instytucji Zarządzającej (IZ POIG). W tym wypadku sieci są realizowane w działaniu 8.4 i są to sieci dostępne na etapie tzw. ostatniej mili. Głównym problemem wpływającym na opóźnienia w wykonaniu tego działania, były kwestie kryteriów dostępowych dla operatorów tzw. zjawisko blokowania miejscowości. Z racji tak opracowanych kryteriów, operator mógł realizować sieć w danej miejscowości, ale te tereny zostały zmienione. W tej chwili jest to kryterium terytorialne. Ten błąd został zlikwidowany. W tej chwili kryterium dotyczy nasycenia usługami dostępu szerokopasmowego o wartości 2 Mb/s na poziomie nie większym niż 30 %. Po zmianie tego kryterium widzimy postęp finansowy wynikający z rzeczowej realizacji zadań. Odnosząc się do najbardziej aktualnego stanu postępu finansowego, według stanu na 12 kwietnia 2013 r. po ocenie

formalnej było 1130 wniosków na łączną wartość dofinansowania ponad 2 mld zł, tj. 246 % stałej alokacji dostępnej. Zostało zatwierdzonych 544 wniosków na kwotę 820 mln zł, tj. prawie 100 % dostępnej lokacji – dokładnie 98,2 %.

Zakończył się pierwszy nabór wniosków w 2013 r. W związku z tym IZ POIG stwierdza, że realizacja wskaźników – bo one były badane w zakresie Programu Operacyjnego – nie jest obecnie zagrożona. Cała alokacja w ramach działania 8.4 powinna zostać zakontraktowana do końca 2013 r. Warto podkreślić, że kwalifikowalność i możliwość inwestowania środków skończy się z datą 2015 r. Zakontraktowanie – jak potwierdzam – powinno nastąpić do końca 2013 r.

Realizacja projektu systemowego w ramach działania PO IG w odniesieniu do samej budowy sieci szerokopasmowej i dostępowej podlegało również kontroli i ocenie Przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu tzw. eInclusion. Tu IZ POIG zobowiązała się do bieżącego monitorowania postępu w ramach realizacji projektu. Ten projekt miał charakter systemowy, dlatego intensywnie pracował Komitet Sterujący w ramach, którego udział brali przedstawiciele MRR.

W wyniku oceny NIK została zlecona kontrola zewnętrzna, którą zrealizowała firma zewnętrzna na zlecenie MRR. Kontrola obejmowała realizację projektu zgodnie z umową, osiągnięcie zakładanych celów, dostępność wszystkich dokumentów, kwalifikowalność poniesionych wydatków, prawidłowość prowadzonych postępowań oczywiście w kontekście ustawy o zamówieniach publicznych, zgodność realizacji projektu z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska. Nie stwierdzono poziomu nieadekwatnego, jeśli chodzi o wydatkowanie środków w odniesieniu do wniosków o płatność. Aczkolwiek zostały wykryte nieprawidłowości w zakresie kwalifikowalności poniesionych wydatków, m.in. za wydatki niekwalifikowane uznano część wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Za wydatek niekwalifikowalny została uznana również kwota składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W związku z wynikami kontroli dokonano pomniejszenia wniosku płatności o kwotę, która została stwierdzona, jako niekwalifikowalna.

Jeśli chodzi o realizację wskaźników, to w wyniku całej analizy, całej rekomendacji w całym zakresie, który przytaczałem w związku z kontrolami na miejscu, nie stwierdzamy na tym etapie zagrożenia w realizacji projektu.

W Regionalnych Programach Operacyjnych (RPO) rolą MRR jest koordynacja, bo Instytucją Zarządzającą w RPO są zarządy województw i marszałkowie. NIK słusznie wnioskowała o zintensyfikowanie działań, ponieważ występowały opóźnienia w realizacji zakładanych wskaźników dla budowy sieci szerokopasmowych. W związku z tym IZ, a w tym wypadku koordynująca IKRPO zobowiązała się i realizuje działania takie jak: bieżące monitorowanie stanu wdrożenia projektów, organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów i seminariów dla przedstawicieli beneficjentów. W tym przypadku – jak słusznie podnosił NIK – trochę brakowało założeń dla realizacji inwestycji w ramach sieci – przede wszystkim – *know-how*. Brakowało praktyk związanymi z modelami, w których sieci się realizuje.

Został również zaangażowany JASPERS, KE, UKE oraz UOKiK dla oceny i ewaluacji dotyczących wdrażania projektów. Na bieżąco wspieramy regiony w procesach notyfikacji pomocy publicznej w KE. Część z tych projektów – szczególnie dotyczących sieci regionalnych – jest projektami dużymi i mogą wymagać notyfikacji.

Dziś, na obecnym etapie – jeśli chodzi o postęp – identyfikujemy wyraźną poprawę realizacji projektów, wedle stanu na koniec marca 2013 r., w ramach wszystkich 16 RPO. Podpisano 154 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowana z EFRR ok. 1,76 mld zł, co stanowi 69 % przyznanej alokacji. Kontraktacja jest relatywnie wysoka. Pozostała kwota alokacji zostanie ostatecznie zakontraktowana, ale warunkiem koniecznym jest uzyskanie notyfikacji KE. Zostanie to zakontraktowanie bezpośrednio po uzyskaniu zgody KE. Z 9 dużych projektów o największym zasięgu regionalnym, jeszcze 2 tej notyfikacji nie mają, tj. projekt mazowiecki i łódzki.

Dziś IZ poszczególnymi RPO nie zgłaszają niebezpieczeństwa niezrealizowania obecnie wdrażanych projektów. Oczywiście w tego typu inwestycjach kluczowym etapem jest sam proces przygotowania, opracowania modelu i rozstrzygnięcie zamówień. Sam pro-

ces fazy realizacyjnej w kontekście technologicznym, nie jest kluczowy dla utrzymania terminu. Niezależnie od tego, że IZ nie zgłaszają takiego niebezpieczeństwa niezrealizowania obecnie wdrażanych projektów – jak wskazywałem wcześniej – na bieżąco ten monitoring przebiega. Myślę, że warto tu podkreślić rolę MAC, który w sensie resortowym również podjął się w silnym stopniu koordynacji tych projektów wspólnie z MRR. Bieżący monitoring również prowadzi.

Na dzień dzisiejszy mogę stwierdzić, że z monitoringu informacji płynących od regionów, wydaje się, że niebezpieczeństwa niezrealizowania projektów nie ma. Aczkolwiek na bieżąco ten proces kontroluję. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę pana Stanisława Huskowskiego, sekretarza stanu w MAC.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji Stanisław Huskowski:

Dziękuję, pani przewodnicząca. W nowej funkcji i w nowej skórze jestem od kilku dni...

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Gratulujemy i liczymy na owocny kontakt.

Sekretarz stanu w MAiC Stanisław Huskowski:

W związku z tym, oczywiście wesprę się towarzyszącymi mi osobami, w szczególności w zakresie Narodowego Planu Szerokopasmowego, panią dyrektorkę z Departamentu Telekomunikacji, panią Martą Pietrow-Konieczny, a także z Departamentu Funduszy Strukturalnych radcą ministra panią Sabiną Kasoń. Jeśli pani przewodnicząca pozwoli, to proszę o oddanie głosu pani dyrektor.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Bardzo proszę pani dyrektor.

Kierująca Departamentem Telekomunikacji w MAiC Marta Pietrow-Konieczny:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Jeżeli chodzi o kontrolę NIK w stosunku do Ministra Administracji i Cyfryzacji – w trakcie kontroli jeszcze Ministra Infrastruktury – to główne zastrzeżenia dotyczyły realizacji projektu systemowego. Projekt systemowy jest realizowany od września 2011 r. przez Ministra Infrastruktury, a obecnie przez Ministra Administracji i Cyfryzacji. Dla przypomnienia – bo wydaje mi się, że kilkakrotnie rozmawialiśmy nt. projektu systemowego – projekt składa się z dwóch komponentów. Jeden realizowany jest przez partnera prywatnego – Stowarzyszenie Miasta w Internecie – wyłonionego w drodze konkursu. Partner realizuje część projektu dotyczącą wykluczenia cyfrowego, tj. Polska cyfrowa równych szans. W ramach tego projektu zostali wybrani Latarnicy Polski Cyfrowej, którzy aktywnie prowadzą działania na rzecz przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu. Prowadzą zajęcia dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Latarnicy Polski Cyfrowej przeprowadzili – dane na dziś – 7851 zajęć, w których wzięło udział 59.685 dorosłych Polaków, uczestnicząc łącznie w 15.860 tys. godzin dydaktycznych zajęć. Latarników jest ok. 2600 osób. Z tej liczby część latarników otrzymuje granty w ramach projektu. W ten sposób prowadzą działalność, która ma zapobiec wykluczeniu cyfrowemu.

Druga część projektu realizowana jest przez Departament Telekomunikacji w MAC. Polega on na wspieraniu beneficjentów i podmiotów realizujących inwestycje telekomunikacyjne. W dotychczasowej działalności głównie wspieramy samorządy województw, które realizują RPO. Jeżeli chodzi o konkretną działalność, którą prowadzimy to, w raporcie NIK nie została uwzględniona możliwość koordynacji z projektami sieciowymi i w tym celu został powołany zespół zadaniowy do koordynacji działalności projektów przez samorządy województw. Zespół zadaniowy spotyka się raz w miesiącu – wydaje mi się, że o tym już rozmawialiśmy – i na spotkaniach przedstawiciele samorządów mają możliwość przekazania stanu realizacji projektów oraz zgłoszenia swoich wątpliwości, ewentualnie problemów, które napotykają w realizacji projektu. Jeżeli takie informacje są przekazywane, to oczywiście podejmujemy wszelkie niezbędne kroki, aby takie problemy rozwiązać. Pomagaliśmy samorządom i kontaktowaliśmy się z KE w sprawie wydawania decyzji dla samorządów o zatwierdzenie wkładu wspólnotowego. Podjęliśmy

współpracę z Głównym Geodetą Kraju w celu usprawnienia pozyskiwania map dla samorządu. Reagujemy na wszystkie zgłoszone nam problemy.

Wybraliśmy – to również była kolejna uwaga w raporcie NIK – że nie został wybrany Komitet Sterujący tylko, że wybraliśmy dziesięcioosobowy zespół do realizacji projektu. Został wybrany teraz Komitet Sterujący, który spotyka się raz w miesiącu. Jest to 10 osób, które zatrudnione są na umowę o pracę w Departamencie Telekomunikacji. Osoby te wyznaczone są do realizacji projektu systemowego.

Zostało przeprowadzone postępowanie na wybór wykonawców w projekcie systemowym. Zostały wybrane 3 konsorcja, które na zlecenie ministerstwa dokonują analiz na rzecz beneficjentów.

W ramach działań w projekcie wsparliśmy woj. podlaskie, warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie, dolnośląskie i mazowieckie. Aktualnie prowadzimy 4 postępowania o szacunkowej wartości ok. 5 mln zł. Są to oczywiście postępowania na wsparcie beneficjentów.

W ubiegłym roku przeprowadziliśmy cykl szkoleń informacyjno-doradczych, w których wzięło udział ok. 600 osób. W tym roku planujemy zorganizowanie 16 szkoleń, w cyklach 12 dniowych dla jednostek samorządu terytorialnych, dla organów, które wydają decyzje w procesie inwestycyjnym. Wszystkie te działania podejmujemy po konsultacjach z beneficjentami, tak, aby najskuteczniej wesprzeć ich w realizacji inwestycji.

Przygotowaliśmy 23 opinie prawne i analizy, a także 32 wzorcowe dokumenty, które są do wykorzystania przez beneficjentów. Myślę, że to tyle, jeżeli chodzi o projekt systemowy pani przewodnicząca. Nie wiem czy w tej chwili będziemy rozmawiać o Narodowym Planie Szerokopasmowym?

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Może niech pani powie. Później przejdziemy do pytań i być może koledzy będą chcieli bardziej dokładnie. Bardzo proszę.

Kierująca Departamentem Telekomunikacji w MAiC Marta Pietrow-Konieczny:

Dobrze. Prace nad Narodowym Planem Szerokopasmowym zostały rozpoczęte po przeprowadzeniu kontroli przez NIK. Trwały od maja 2012 r. Aktualnie Narodowy Plan Szerokopasmowy został przyjęty przez Komitet ds. Europejskich i Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego i Komitet Rady Ministrów ds. Cyfryzacji. Przekazaliśmy dokument Narodowy Plan Szerokopasmowy do KE na roboczo. Aktualnie rozmawiamy z przedstawicielami KE o ostatecznym kształcie planu. Po zakończeniu rozmów z KE przedstawimy Narodowy Plan Szerokopasmowy Komitetowi Stałemu. Planujemy, że będzie ogłoszony w lipcu br.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Ktoś z państwa posłów ma jakieś pytania? Bardzo proszę panie pośle.

Poseł Waldemar Sługocki (PO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze. Kieruję pytanie do pana ministra Orłowskiego. Czy wśród programów, które pan wymieniał zarówno horyzontalnych w tym Polski Wschodniej lub innych RPO istnieją jakieś realne zagrożenia związane z niezakontraktowaniem jakiejś alokacji dostępnych środków do końca 2013 r.? To po pierwsze. Druga część mojego pytania dotyczy innego faktu, a mianowicie, czy beneficjenci zdążą z realizacją tych inwestycji do końca 2015 r.? A jest to zgodne z zasadą n+2.

Drugie pytanie dotyczy nowej perspektywy, która nie do końca wpisuje się w debatę, którą dziś prowadzimy, czy konstruując architekturę nowych programów operacyjnych w sensie nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020, czy zamierzacie państwo zdyskontować bagaż tych trudnych doświadczeń? One nie leżą raczej po stronie IZ, czyli MRR, ale raczej po stronie beneficjentów. W jaki sposób państwo chcecie ten bagaż empiryczny skonsumentować i jak zaprojektować nową perspektywę, aby tego typu sytuacje, które mają miejsce – chociażby dziś, związane z notyfikacją i trudnościami, które generuje KE – rozwiązać? Jak to wygląda na dziś? Jak prace są zaawansowane? Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Paweł Orłowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowny panie pośle. Jeśli chodzi o ryzyka, które dotyczą wszystkich programów od Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka do Programów Regionalnych, to staramy się wskazywać – z dużą pewnością – kontraktacje. Po zawarciu umów związanych z realizacją projektów, kontraktacja jest bardzo mocno zaawansowana. Tu nie identyfikujemy ryzyka. Na tym etapie, który jest etapem realizacyjnym, i który jest – tak jak już mówiłem – relatywnie łatwiejszy, bo jest czysto technologiczny – oczywiście trzeba brać pod uwagę również takie zagadnienia, o których mówił NIK, a więc rynek wykonawców, operatorów lub partnerów w ramach różnych modeli realizacji tych inwestycji – takie ryzyko bierzemy pod uwagę. Na tym etapie z aktualnych danych, z aktualnego monitoringu, z aktualnych informacji płynących od Instytucji Zarządzających Programami Regionalnymi, ryzyka związanego z brakiem wydatkowania i brakiem rzeczowej realizacji inwestycji nie identyfikujemy. Oczywiście – tak jak mówiłem – te ryzyka i analizy przyjmujemy. Są warianty pesymistyczne i optymistyczne. Wariant pesymistyczny przewiduje różnego rodzaju opóźnienia wynikające z procedur, które są związane z zamówieniami publicznymi. Opóźnienia mogą być związane z sytuacją na rynku wykonawców, które związane mogą być z sezonem budowlanym. Jednak w tych wariantach pesymistycznych, tego ryzyka dziś nie identyfikujemy. Wydaje się, że do 2015 r., który jest ostateczną datą, ten projekt powinien być zrealizowany.

Jeśli chodzi o drugie pytanie, to oczywiście – jak najbardziej – jest to w temacie naszej dzisiejszej dyskusji, ponieważ jeden z punktów jest poświęcony przyszłości zagadnień cyfrowych w budżecie na lata 2014-2020. Oczywiście system wdrażania funduszy jest systemem, który w naturze ma samodoskonalenie się. Nie tylko dobre doświadczenia, ale również złe musimy brać pod uwagę. Można podzielić to na kilka grup zagadnień. Głównym wynikiem doświadczeń z tej perspektywy – także z tego, co zostało poruszone w opinii NIK – jest kwestia realizacji, koordynacji rozproszonych projektów o charakterze regionalnym w Programach Operacyjnych.

Jeśli chodzi o budowę kolejnego etapu sieci – przede wszystkim – sieci dostępowych, to uznaliśmy, że zasadna będzie realizacja ich z poziomu krajowego. Z poziomu nowego programu, który dotyczy rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także dostępu do sieci. Zdecydowanie będą one realizowane z poziomu krajowego.

Jest to pierwszy wniosek i rekomendacja, która wpłynęła na takie a nie inne podejście IZ, która tworzy program. Również wpłynęło to na instytucję, która merytorycznie tworzy ten program, czyli na MAC.

Druga grupa zagadnień, którą – na pewno – warto podnieść, i która jest również elementem dzisiejszego posiedzenia Komisji, to różnego rodzaju bariery o charakterze prawnym, formalnym i technicznym. Identyfikacją barier i ich możliwą likwidacją – również w sensie prawnym – zajmuje się MAC. Zapewne w swoim zakresie będzie odnosiło się do tej kwestii. Są to złe doświadczenia już w sensie wdrożeniowym, które są rozstrzygane na etapie tworzenia programu.

Kolejnym, trzecim zagadnieniem i grupą zagadnień jest lepsze przygotowanie strategiczne i implementacyjne przed rozpoczęciem Programów Operacyjnych. W dyskusjach opinii publicznej, pojawiają się zagadnienia tzw. blokowości *ex-ante*. Przygotowania przed rozpoczęciem wdrażania są warunkiem koniecznym dla rozpoczęcia programu z punktu widzenia KE. Warunki *ex-ante* oraz dokumenty strategiczne, które pokazują plan – w jakimś sensie jest to również w dokumentach implementacyjnych – wydatkowania i cele, które chcemy osiągnąć i w jakim systemie. Są również regulacje prawne, nie tylko o charakterze strategicznym, ale również różnego rodzaju regulacje w aktach prawnych. Mają one przygotować każdy kraj członkowski do wdrożenia prawa odnośnie Programów Operacyjnych.

Ostatnim zagadnieniem – jak słusznie pan poseł podniósł – jest to, co leży po stronie UE. Ma ono charakter bardziej horyzontalny w procesie negocjacji i rozporządzeń, które

będą określały perspektywę finansową 2014-2020. W części są to również zagadnienia dotyczące wieloletnich ram finansowych. Polska była bardzo aktywna, m.in. jeśli chodzi o rozwiązania z notyfikacją dużych projektów w celu uproszczenia tych procedur i szybszej notyfikacji przez KE. Rzeczywiście Polska ma najwięcej dużych projektów ze wszystkich krajów członkowskich – z racji dużej puli środków z polityki spójności. Nie zmienia to faktu, że proces notyfikacji w KE trwa bardzo długo i często jest powielany. Z jednej strony przez inicjatywę JASPERS, która przygotowuje dokumenty, a potem decyzje KE. Polska była aktywna proponując rozwiązanie, aby duże projekty mogły być – w uproszczeniu – akceptowane przez inicjatywę JASPERS lub bezpośrednio przez KE, co powinno wydatnie ten proces przyspieszyć. To jest czwarta grupa zagadnień i doświadczeń, które staramy się wykorzystać w kolejnej perspektywie. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Julia Pitera (PO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze z państwa posłów ma pytania? Nie słyszę. W takim razie zakończyliśmy posiedzenie Komisji. Dziękuję państwu. A my widzimy się jutro. Dziękuję bardzo.